

“...ปลูกต้นไม้ชนิดโตเร็วคลุมแนวร่องน้ำเสียก่อนเพื่อให้ความชุ่มชื้นค่อยๆทวีขึ้น และแผ่ขยายกว้างออกไปทั้งสองข้างร่องน้ำอันจะทำให้ต้นไม้งอกงามขึ้น และจะมีส่วนช่วยป้องกันไฟป่า ซึ่งจะเกิดขึ้นง่ายหากป่าขาดความชุ่มชื้น ส่วนต้นไม้ที่จะปลูกจะต้องมีทั้งต้นไม้คลุมแหล่งน้ำ ต้นไม้ยึดดิน ไม้ผล ต้นไม้ใช้ทำฟืน ต้นไม้ใช้ในการก่อสร้างตลอดจนต้นไม้ที่มีค่าทางเศรษฐกิจเพื่อให้ประโยชน์ได้อย่างอเนกประสงค์...”

พระราชดำรัส วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2520
ณ โครงการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่เกษตรกรรมชาวบ้านป่าเลา
อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

 พันธุ์ไม้มงคลพระราชทาน อ่านต่อหน้า 3	 ปัญหาไฟป่า อ่านต่อหน้า 4-5	 ยอดฟักแม้วผัดไฟแดง อ่านต่อหน้า 7
--	---	---

ป่าไม้ ยกเครื่องสำนักวิจัย

เน้นให้ความสำคัญงานวิจัยที่ตอบโจทย์ภารกิจหลักในการป้องกันรักษาป่าไม้ให้ยั่งยืน เร่งต่อยอดงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

นายสุวิทย์ รตนมณี อธิบดีกรมป่าไม้ กล่าวในการประชุมมอบนโยบายให้สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2554 ว่า กรมป่าไม้ให้ความสำคัญของงานวิจัยเพื่อนำมาสนับสนุนภารกิจหลักของกรมป่าไม้ได้ นั่นคือ การดูแลรักษาป่าไม้ให้ยั่งยืน การอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ให้กลับคืนมามีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งจะต้องมีหลักวิชาการมาสนับสนุนเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบตามมาภายหลัง โดยถือเป็นหน้าที่หลักของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

“ที่ผ่านมา คงต้องยอมรับว่างานวิจัยของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ มีเป็นจำนวนมาก โดยมีการวิจัยในหลายๆ ด้าน หลายๆ เรื่อง แต่ไม่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควรจะเป็น นั่นเพราะอาจเป็นงานวิจัยที่ไม่ได้ตอบโจทย์หรือสนับสนุนภารกิจหลักของกรมป่าไม้ ซึ่งก็คือ การดูแลรักษาป่า และการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าที่เสียหายให้กลับคืนมามีความอุดมสมบูรณ์ งานวิจัยถ้าไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ก็ไม่มีค่า งานวิจัยที่ไม่ทันกับเวลาที่ต้องการใช้ คุณค่าก็หายไป” นายสุวิทย์กล่าว

นายสุวิทย์ ยังกล่าวต่ออีกว่า ในฐานะผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับงานด้านการวิจัยเป็นอย่างมาก ต้องการที่จะให้งานวิจัยสามารถตอบคำถามของการดำเนินงานในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการป้องกันปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า แนวทางและวิธีปฏิบัติในการป้องกันไฟป่า การฟื้นฟูและการอนุรักษ์ป่า การปลูกป่าทดแทน การรักษาและพัฒนาพันธุ์ไม้ การเพาะพันธุ์กล้าไม้ การขนส่ง ซึ่งงานเหล่านี้ต้องมีคำตอบทางวิชาการมารองรับ ไม่ใช่การดำเนินงานที่ปฏิบัติตามๆ กันมา ขาดตัวชี้วัดที่ชัดเจน ไม่สามารถตอบสนองนโยบายของผู้บริหารได้ก็จะไม่ได้รับการสนับสนุนในเรื่องคนและงบประมาณที่จะมาทำโครงการ และภารกิจได้สำเร็จ

★ อ่านต่อหน้า 6

ป่าไม้ จับมือ กกพ.ปลูกป่าภูแลนคา

กกพ. สานต่อโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มอบเงิน 1 ล้านบาทให้กรมป่าไม้ฟื้นฟูป่าภูแลนคา จ.ชัยภูมิ

นายสุวิทย์ รตนมณี อธิบดีกรมป่าไม้ เปิดเผยภายหลังพิธีรับมอบเงินสนับสนุนโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภายใต้หัวข้อ “ลดโลกร้อน ถวายพ่อ” เมื่อวันที่ 2 ก.พ. 2554 ว่า ตามที่กรมป่าไม้ได้ลงนามในบันทึกความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) เมื่อปี 2553 เพื่อดำเนินโครงการฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่าภูแลนคาด้านทิศเหนือ จังหวัดชัยภูมิ ในปีนี้เป็นปีที่ 2 ซึ่งทาง กกพ. ได้มอบเงินอีก 1 ล้านบาท เพื่อนำไปดำเนินการปลูกฟื้นฟูเพิ่มพื้นที่ป่าในบริเวณดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อบรรเทาปัญหาสภาวะโลกร้อน รวมทั้งเพื่อถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

★ อ่านต่อหน้า 6

ที่ปรึกษา

สุวิทย์ รัตนมณี

อธิบดีกรมป่าไม้

ชลธิศ สุรัสวดี

เริงชัย ประยูรเวช

ประยุทธ์ หล่อสุวรรณศิริ

รองอธิบดีกรมป่าไม้

บรรณาธิการ

ไพบุลย์ รัตนะเจริญธรรม

ผอ.สำนักบริหารกลาง

กองบรรณาธิการ

อำนวยการ ชลดำรงศกุล

โอภาส พันธุ์ทอง

สุกัลยา โตสินธุ์

ปรเมษฐ มิญญา

ธวัชชา สาตรักษ์

พงษ์ปรารินทร์ บุญภัทร

ชวันธร ศรีอรุณนิรันดร์

โรจนา บัวทอง

สมศักดิ์ ไรจน์เอกจิตต์

สุชาดา สุทธิศรีศิลป์

อชิรญาณ์ หามนตรี

ปวิวรรต น้อยเล็ก

อภิชาติ รบศรี

วัชรระ เกษร

วริษา ชัยสุขสันต์

ธีรพล ชำนาญพล

บก. แกลง

สวัสดีครับ พบกันอีกเช่นเคยกับ จดหมายข่าวกรมป่าไม้ ช่วงนี้ความแห้งแล้งเริ่มเข้ามาเยือนกันแล้ว ในหลายๆ พื้นที่เริ่มประสบปัญหาไฟป่า และปัญหาหมอกควันที่เกิดจากไฟป่ากันบ้างแล้ว ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ให้นโยบายกับทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงฯ เร่งรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกร ชุมชนเมือง ตลอดจนเยาวชนของชาติได้เล็งเห็นถึงปัญหาที่เกิดจากไฟป่าที่มีต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ ชีวิตและทรัพย์สิน

ในส่วนของกรมป่าไม้เอง ก็ได้จัดกิจกรรมรณรงค์วันปลอดควันพิษจากไฟป่า ณ จังหวัดเชียงรายไปเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ ซึ่งมีนายสุวิทย์ รัตนมณี อธิบดีกรมป่าไม้ เป็นประธาน ทั้งนี้ ได้รับความร่วมมือจากหลายๆ หน่วยงานร่วมรณรงค์ในวันดังกล่าว โดยมุ่งหวังให้พี่น้องประชาชนใน 8 จังหวัดภาคเหนือ ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน พะเยา แพร่ น่าน ซึ่งเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยจากปัญหาไฟป่า ได้เพิ่มความระมัดระวังและหลีกเลี่ยงการกระทำใดๆ ที่จะก่อให้เกิดไฟป่าขึ้น รวมทั้งเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันไฟป่า

นอกจากพื้นที่เป้าหมายใน 8 จังหวัดภาคเหนือที่กล่าวมาแล้ว คุณผู้อ่านที่อยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ ก็สามารถมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหมอกควันพิษที่เกิดจากการเผาในที่โล่งได้เช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการเผาตอซังข้าวเพื่อการเตรียมพื้นที่เพื่อการเพาะปลูก การเผาวัชพืช หรือการเผาขยะมูลฝอยในครัวเรือน ซึ่งล้วนก่อให้เกิดปัญหาหมอกควันพิษได้ทั้งสิ้น

ครับ คุณผู้อ่านทุกท่านสามารถร่วมทำดีเพื่อแผ่นดินได้ เพียงหากพบเห็นเหตุการณ์การบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า ปัญหาไฟป่า หรือการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แจ้งได้ที่สายด่วนสิ่งแวดล้อม Green Call 1310 เท่านั้น เราก็เป็นส่วนหนึ่งในการทำดีเพื่อแผ่นดินได้แล้วครับ

ปฏิทินวันสำคัญ

2 กุมภาพันธ์ 2554	วันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก
18 กุมภาพันธ์ 2554	วันมาฆบูชา
24 กุมภาพันธ์ 2554	วันปลอดควันพิษจากไฟป่า
8 มีนาคม 2554	วันสตรีสากล
13 มีนาคม 2554	วันช้างไทย
21 มีนาคม 2554	วันป่าไม้โลก
22 มีนาคม 2554	วันน้ำของโลก

พันธุ์ไม้มงคลพระราชทาน

สะเดาเทียม

พันธุ์ไม้พระราชทานเพื่อปลูกเป็นมงคล:

จังหวัดสงขลา

ชื่อวิทยาศาสตร์:

Azadirachta excelsa (jack) jacobs

ชื่ออื่น:

เทียม สะเดาช้าง

ประโยชน์:

เป็นไม้โตเร็ว เนื้อไม้คุณภาพดี ปลูกและมอดไม่ค่อยทำลาย สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้เกือบทุกส่วน เนื้อไม้ใช้ทำเครื่องเรือนเครื่องแกะสลัก ดอกอ่อนใช้รับประทานได้ เมล็ดนำมาสกัดสารทำยาฆ่าแมลง เปลือกต้มน้ำยาแก้บิดหรือท้องร่วง

ศรีตรัง

พันธุ์ไม้พระราชทานเพื่อปลูกเป็นมงคล:

จังหวัดตรัง

ชื่อวิทยาศาสตร์:

Jacaranda filicifolia (Anderson) D.Don

ชื่ออื่น:

แคฝอย

ประโยชน์:

ปลูกเป็นไม้ประดับกลางแจ้ง

กระชิก

พันธุ์ไม้พระราชทานเพื่อปลูกเป็นมงคล:

จังหวัดสตูล

ชื่อวิทยาศาสตร์:

Dalbergia parviflora Roxb.

ชื่ออื่น:

ขสี ศรี สรี สักขี

ประโยชน์:

เนื้อไม้ใช้ทำเครื่องเรือน เครื่องกลึง แกะสลัก เครื่องดนตรี ลักษณะคล้ายไม้ชิงชัน น้ำมันจากเนื้อไม้ใช้รักษาแผลเรื้อรัง เนื้อไม้ใช้เป็นยาแก้ไข้ แก่นและรากมีกลิ่นหอมใช้ทำรูป

ปัญหา

ปัญหาไฟป่า

ไฟป่า เป็นปัญหาสำคัญของชาติ เนื่องจากในทุกๆ ปี ไฟป่าได้เผาผลาญทรัพยากรธรรมชาติอย่างมาก ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ ไฟป่าได้เผาผลาญกล้าไม้เล็กๆ เป็นการขัดขวางการสืบพันธุ์ตามธรรมชาติของป่าไม้ ทำให้ต้นไม้ใหญ่เกิดบาดแผล ชะงักการเจริญเติบโต เป็นช่องทางให้โรคและแมลงเข้าทำลายเนื้อไม้ ทำให้ดินเสื่อมสภาพ เกิดการพังทลายของหน้าดิน ทำให้คุณภาพของน้ำเสื่อมลง และแห้งแล้ง หมอกควันที่เกิดจากไฟป่าก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ เกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก (Green house effect) มีผลเสียต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หมอกควันปกคลุมท้องฟ้า เป็นอุปสรรคและอันตรายต่อการคมนาคมทั้งทางบก และทางอากาศ ไฟป่าทำให้อุณหภูมิของโลกสูงขึ้น ทำให้โลกร้อนขึ้นและเกิดการผันแปรของสภาวะภูมิอากาศโลก (Climatic change) นับได้ว่า ไฟป่า เป็นปัญหากระทบต่อมนุษย์ทั้งโลก ทำให้ฝนตกไม่ถูกต้องตามฤดูกาล เกิดภาวะแห้งแล้ง และยังเกิดน้ำท่วมในฤดูฝน และไฟปายังทำลายบรรยากาศการท่องเที่ยวอีกด้วย นอกจากพื้นที่ป่าที่ได้รับความเสียหายแล้ว ยังทำให้สัตว์ป่าถูกเผาตายไปเป็นจำนวนมากด้วย

ไฟฟ้า

กันสามารถช่วยป้องกันไฟฟ้าไหม้

องค์กรของรัฐ ปัจจุบันองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาไฟฟ้าโดยตรง คือ กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช แต่จากการปฏิบัติงานที่ผ่านมาต้องยอมรับว่าการแก้ไขปัญหาไฟฟ้าจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหลายหน่วยงานเข้าร่วมดำเนินการ โดยปกติ การแก้ไขปัญหาไฟฟ้าได้ดำเนินการ 2 แนวทางใหญ่ๆ คือ การป้องกันการเกิดไฟฟ้า และ การดับไฟฟ้า ในการป้องกันการเกิดไฟฟ้านั้น กรมป่าไม้ได้ทำการรณรงค์ด้วยสื่อทุกรูปแบบเพื่อให้เข้าถึงบุคคลทุกระดับ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยหน่วยงานอื่นๆ ช่วยสนับสนุนเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง ซึ่งปัจจุบัน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ทำพิธีลงนามข้อตกลงความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในที่โล่งและมลพิษหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือ ระหว่างสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2553 เพื่อเป็นการประกาศเจตนารมณ์ความร่วมมือด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนดำเนินมาตรการป้องกันและแก้ปัญหาหมอกควันที่เกิดจากการเผาในที่โล่ง การเผาขยะในชุมชน วัชพืชริมทาง การเผาในภาคการเกษตร และไฟฟ้าร่วมทั้งการฟื้นฟูและรักษาคุณภาพอากาศในเขตชุมชนให้มีคุณภาพที่ดี โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ตลอดจนขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่มีเครื่องมือที่พร้อมจะช่วยเหลือได้ เช่น เฮลิคอปเตอร์ เครื่องบิน จากกองทัพอากาศ กองทัพบก หรือยานพาหนะอื่นๆ กำลังพล จากหน่วยงานที่มีความพร้อม เป็นต้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล สภาตำบล หรือเทศบาล เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้รัฐกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจกรรมของท้องถิ่นได้เอง โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นหลัก

ผู้นำชุมชน ไม่ว่าจะเป็น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระภิกษุ หัวหน้ากลุ่มพลังมวลชนต่างๆ ล้วนมีความสำคัญในการช่วยแก้ไขปัญหาไฟฟ้าในท้องถิ่นทั้งสิ้น ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนในท้องถิ่น ต้องสนับสนุน สร้างความเข้าใจกับประชาชนในปัญหาไฟฟ้า เพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการร่วมดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ในท้องถิ่นให้คงอยู่เอื้ออำนวยประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ร่วมแรง ร่วมใจ ป้องกันภัย จากไฟฟ้า

อ่านต่อฉบับหน้า

ป่าไม้ ยกเครื่องสำนักรวิจัย ★ ต่อจากหน้า 1

นอกจากนี้ จะให้ความสำคัญในเรื่องของการเผยแพร่ผลงานวิจัยของกรมป่าไม้ออกสู่สาธารณชนในทุกกลุ่มงาน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มงานพัฒนาอุตสาหกรรมไม้ กลุ่มงานพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้ กลุ่มแมลงและจุลชีววิทยาป่าไม้ กลุ่มงานพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี กลุ่มงานวิจัย โดยให้แต่ละกลุ่มงานมากำหนดแนวทางและจุดหมายปลายทางของงานวิจัยไปในแนวทางเดียวกัน รวมถึงการบูรณาการในการศึกษาวิจัยร่วมกับคณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รวมทั้งการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาคสนามร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ของกรมป่าไม้ โดยพร้อมที่จะให้การสนับสนุนทั้งบุคลากรและงบประมาณรวมถึงความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและความก้าวหน้าทางวิชาการในการเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือผู้เชี่ยวชาญพิเศษให้มากขึ้นด้วย

ป่าไม้ จับมือ กกพ. ★ ต่อจากหน้า 1

“นับเป็นตัวอย่างที่ดีที่องค์กรภาครัฐที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการดูแลรักษาป่า เห็นถึงความสำคัญของการทรัพยากรป่าไม้ และมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งเงินจำนวน 1 ล้านบาท ที่ทาง กกพ. มอบให้ กรมป่าไม้จะนำไปดำเนินการฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าภูแลนคาด้านทิศเหนือ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำของลำปะทาวและเขื่อนลำปะทาว ซึ่งเป็นเสมือนเส้นโลหิตที่หล่อเลี้ยงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจังหวัดชัยภูมิและจังหวัดใกล้เคียง ให้คืนความอุดมสมบูรณ์และความสมดุลตามธรรมชาติ ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า การที่จะมีต้นน้ำลำธารไปชั่วกาลนานนั้น สำคัญอยู่ที่การรักษาป่าและปลูกป่าบริเวณต้นน้ำ ซึ่งถ้ารักษาสภาพป่าไม้ไว้ได้แล้วท้องถิ่นก็จะมีน้ำไว้ใช้ช่วนกาลนาน ซึ่งกรมป่าไม้หวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกหน่วยงานทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน” นายสุวิทย์กล่าว

สำหรับโครงการฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่าภูแลนคาด้านทิศเหนือ บริเวณพื้นที่มอหินขาว ท้องที่ตำบลท่าหินโงม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมินี้ เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างกรมป่าไม้และ กกพ. เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรมบริเวณดังกล่าวบนเนื้อที่ 654 ไร่ แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ปี คือ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ดำเนินการปลูกป่าจำนวน 306 ไร่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 จำนวน 316 ไร่ และปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 อีกจำนวน 32 ไร่ โดยจะปลูกพันธุ์ไม้ท้องถิ่นเดิม เช่น ประดู่ป่า มะค่าโมง คุณ นนทรีป่า ยางนา ฯลฯ รวมกว่า 130,000 ต้น เพื่อฟื้นฟูสภาพป่า ทั้งนี้ กรมป่าไม้จะให้คำแนะนำแก่ กกพ. ถึงการดำเนินงานทั้งหมด ตลอดจนกำกับดูแล อำนวยความสะดวก ติดต่อประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงาน ชุมชนท้องถิ่น รวมถึงเจ้าหน้าที่และนักวิชาการป่าไม้เพื่อดำเนินการปลูกให้เป็นไปตามหลักวิชาการ เพื่อให้ต้นไม้มิที่ปลูกเจริญเติบโตเป็นป่าต้นน้ำลำธารที่สมบูรณ์โดยเร็ว

แม่ปฐมา

กระเจี๊ยบแดง

ชื่อวงศ์ MALVACEAE

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Hibiscus sabdariffa* L.

ชื่อพื้นเมือง กระเจี๊ยบเปรี้ยว (ภาคกลาง) ส้มแก้งเค้ง (ภาคเหนือ) ส้มปู้ (เงี้ยว-แม่ฮ่องสอน) ส้มตะเลงเครง (ตาก)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น เป็นพรรณไม้พุ่มขนาดเล็ก เป็นพืชปีเดียว ลำต้นสูงประมาณ 1-2 เมตร ส่วนลำต้นและกิ่งก้านนั้นจะมีสีม่วงแดง

ใบ มีลักษณะอยู่หลายชนิด ขอบใบเว้าลึก 3 หยัก หรือเรียบ ตัวใบเป็นรูปรีแหลม สำหรับก้านของใบนั้นจะยาวประมาณ 5 เซนติเมตร

ดอก มีสีชมพู ตรงกลางจะมีสีเข้มกว่าส่วนนอก ดอกจะออกบริเวณง่ามใบ ก้านดอกจะสั้น กลีบรองดอกจะมีลักษณะเป็นปลายแหลม กลีบเลี้ยงจะแผ่ขยายติดกันออกหุ้มเมล็ดไว้ มีสีแดงเข้มหักง่าย มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 6 เซนติเมตร

ผล เป็นรูปรีปลายแหลม ผลยาวประมาณ 2.5 เซนติเมตร ห่อหุ้มด้วยกลีบเลี้ยง

เมล็ด ส่วนในของเมล็ดรูปไต เป็นสีน้ำตาลจำนวนมาก

นิเวศวิทยา มีถิ่นกำเนิดในประเทศมาเลเซียและประเทศอินเดีย เป็นพืชปลูกง่าย นิยมปลูกตามบ้านเรือน

การขยายพันธุ์ ใช้เมล็ดในการขยายพันธุ์จะปลูกขึ้นได้ดีในดินที่ร่วนซุยและดินเหนียวที่อุ้มน้ำได้ดี

การนำไปใช้ประโยชน์

ด้านสมุนไพร

ยอดและใบ ช่วยย่อยอาหาร ละลายเสมหะ ขับปัสสาวะ หล่อลื่นลำไส้ เป็นยาบำรุงธาตุและยาระบาย ใช้ภายนอกคือ ตำพอกฝี ต้มชะล้างแผล

กลีบเลี้ยง ทำให้สดชื่น ขับปัสสาวะ ขับน้ำดี ลดไข้ แก้ไอ แก้น้ำ แก้กะหายน้ำ

ข้อมูลและภาพ : คู่มือศึกษาพรรณไม้ เพื่อสร้างธนาคารอาหารชุมชน (Food Bank)

สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้

ยอดผักแม้วผัดไฟแดง

ผักแม้ว, มะเขือเครือ, มะระหวาน, แตงกะเหรี่ยง, Mango squash
ยอดอ่อนผัดไฟแดง, หอม, ลวกกินก็ได้ ผล่อนผัดไข่, ยำ, จิ้ม น้ำพริกก็ได้
สูตรนี้เป็นผัดไฟแดง ใส่เต้าเจี้ยว-น้ำมันหอย ก่อนทั้งออกไปทอด
คนจีนผัด... ที่จริงแค่ผัดใส่เกลืออย่างเดียวก็อร่อยแล้ว

เครื่องปรุง

ยอดผักแม้ว ๒ ถ้วย กระเทียมสับ ๑ ช้อนโต๊ะ
พริกขี้หนูบุบพอแตก ๑ ช้อนช นํ้ามันพืช, เต้าเจี้ยวจํา,
นํ้ามันหอย, นํ้าปลา

วิธีปรุง

เอากระเทียมนํ้ามันตั้งไฟให้ร้อน ใส่กระเทียม ทอดด้วย
พริกขี้หนูและยอดผักแม้ว
ปรุงรสด้วยเต้าเจี้ยว, นํ้ามันหอย, นํ้าปลา เหนือนี้ก็เสร็จ
ถ้าใส่จาน รับประทานได้

“ พืชอาหาร หนูกยา ที่อาศัย คนได้ไปจากไม้ นึกให้เห็น
ทั้งกลาย โคนล้ม หมอสมเอน จะค่าเสียเราเรียน เป็นพ่อไฟ ”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูป ที่ 1 ฟาง บ้านยาง ตำบลแม่งอน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2554 เพื่อทรงติดตามการดำเนินงานและทอดพระเนตรนิทรรศการของส่วนราชการที่ปฏิบัติงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่งอนอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ โดยมีนายสุวิทย์ รัตนมณี อธิบดีกรมป่าไม้ พร้อมผู้บริหารกรมป่าไม้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานสนองพระราชดำริเฝ้ารับเสด็จฯ และถวายรายงานผลการดำเนินงานในส่วนของกรมป่าไม้

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำคณะผู้บริหารข้าราชการ และพนักงาน ในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมลงนามถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ ศาลาศิริราช 100 ปี โรงพยาบาลศิริราช เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2554 เพื่อน้อมจิตอธิษฐานขอให้พระองค์ทรงมีพระพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ มีพระชนมพรรษายั่งยืนนาน จากนั้น ได้นำคณะผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงาน ร่วมลงนามถวายพระพรสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ณ ศาลาศิริราช 100 ปี โรงพยาบาลศิริราช เพื่อน้อมจิตอธิษฐาน ขอให้พระองค์ทรงหายจากพระอาการประชวร

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงพระราชทาน ส.ค.ส. 2554 แด่นายสุวิทย์ รัตนมณี อธิบดีกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2554

นายสุวิทย์ รัตนมณี อธิบดีกรมป่าไม้ พร้อมด้วยผู้บริหารกรมป่าไม้ ร่วมวางพวงมาลาหน้าอนุสาวรีย์สามบูรพาจารย์ บริเวณหน้าอาคารสถาบันเกษตรการ ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2554 เนื่องในวันสถาปนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครบรอบ 68 ปี และเพื่อรำลึกถึงพระคุณของสามบูรพาจารย์

